DOI : https://doi.org/10.5281/zenodo.18812977

ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

ଚିତ୍ତରଂଜନ ବେହେରାଙ୍କ 'ଭିନ୍ନପୃଥିବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ' : ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ

ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର :

ଆଧୁନିକ ଗଳ୍ପରେ ମଣିଷର ରୂପରେଖ ପୁରାତନ ମଣିଷଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ପୁରାତନ ମଣିଷଠାରୁ ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ଅଧିକ ଶିକ୍ଷିତ, ସଭ୍ୟ ତଥା ବିଜ୍ଞାନ ସଚେତନ ହୋଇପାରିଛି । ତା' ଛଡ଼ା ବର୍ତ୍ତମାନର ଜୀବନର ସମସ୍ୟା, ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ପୁରାତନ ଜୀବନଠାରୁ, ସମାଜଠାରୁ ଅଲଗା । ଏହା ସତ ଯେ ମଣିଷ ଯେତେ ଆଗେଇଛି, ସେତେ ସେ ନିଃସଙ୍ଗ ହୋଇଯାଇଛି । ତା' ସହିତ କ୍ଷୁଧା, ତୃଷ୍ଣା, ଲୋଭ ଦୁର୍ବଳତା, ହତାଶା, ସ୍ୱାର୍ଥ, ଗ୍ଲାନି ଆତ୍ମବଡିମା ବଢ଼ିଛି । ଯେହେତୁ ସାଂପ୍ରତିକ ଗଳ୍ପ ଅଧିକ ଜୀବନ ଧର୍ମୀ ତ ଗାଳ୍ପିକଟିଏ ତାକୁ ଛାଡି ଗଳ୍ପ ଲେଖନ୍ତା ବା କିପରି ? ଏସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ଗାଳ୍ପିକ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଯେ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ସାଂପ୍ରତିକ ଜୀବନର ଗହନ ସତ୍ୟକୁ ପରଷିଛନ୍ତି ଏକଥାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ନପାରେ ।

ପ୍ରମୁଖ ଶବ୍ଦାବଳୀ:

ଦାୟବଦ୍ଧତା, ବିଭୋର, ଆୟୁସ, ସହନଶୀଳ, ପଙ୍ଗୁ, ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଉପକ୍ରମ :

ସମକାଳୀନ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ଜଗତରେ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ବେହେରା ଜଣେ ଦୀପ୍ତିମନ୍ତ ପ୍ରତିଭା । ଏକାଧାରରେ ସମାଲୋଚନା, କବିତା, ଗଳ୍ପ ପ୍ରଭୃତି ବିବିଧତାକୁ ନେଇ ଚାଲୁଥିବା ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ସମକାଳୀନ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ଗୋଟେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ତିଆରି କରି ପାରିଛନ୍ତି । 'ସ୍ମୃତିର ମହକ', 'ସାଉଁଟା ସ୍ୱପ୍ନ', 'ଭିନ୍ନପୃଥିବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ', 'ନିଜନିଜ ଦୁଃଖ', 'ଶେଷରାସ୍ତା' ଭଳି ଗଳ୍ପଗ୍ରନ୍ଥର ସ୍ରଷ୍ଟା ଭାବରେ ସେ ବେଶ୍ ପରିଚିତ । ବୃତ୍ତିରେ ସାମ୍ବାଦିକ ହୋଇଥିବାରୁ ବୋଧହୁଏ ସେ ଖୁବ୍ ପାଖରୁ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଭେଟିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ପଢ଼ିବାରେ ହୁଏତ ବେଶି ସକ୍ଷମ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ

Quick Response Code:

Available online at : https://pracheenews.com/

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18812977
Article No - BPP00387

ଜୀବନ ପ୍ରତି ଅନୁରାଗମୟ ଏହି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଗଳ୍ପର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ରହିଛି ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମାଜର ନାନା ବ୍ୟଥା, ବେଦନା, କାରୁଣ୍ୟ, ସମ୍ବେଦନାଶୀଳତା, ଏକପ୍ରକାର ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସବୁ ପରିସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଠିଆ

ଯୋଗାଯୋଗ :
ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ, ଗବେଷକ
ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ
Email: sarojsatapathy2020@gmail.com
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0005-0741-135X

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୧୪.୧୧.୨୦୨୫	୧୪.୧୨.୨୦୨୫	୨୫.୧୨.୨୦୨୫	୧.୦୨.୨୦୨୬

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ଶତପଥୀ, ସରୋଜ କୁମାର; ୨୦୨୬ । ଚିତ୍ତରଂଜନ ବେହେରାଙ୍କ 'ଭିନ୍ନପୃଥିବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ' : ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ । ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ । ଭାଗ :୧୧, ସଂଖ୍ୟା : ଟ; ପୃଷ୍ଠା : ୪୮-୫୧ ।

କରାଇବାର ଦାୟବଦ୍ଧତା। ସେଥିପାଇଁ ତ ତାଙ୍କ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ ଜୀବନ୍ତ ଓ ଗତିଶୀଳ।

ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ 'ଭିନ୍ନପୃଥିବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ' ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ। ସଂକଳନଟି ୧୨୦ ପୃଷ୍ଠା ବ୍ୟାପୀ ୧୨ଟି ଗଳ୍ପର ସମାହାର। ପୁସ୍ତକର ପଦେ କଥାରେ ନିଜ ଗଳ୍ପର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଗାଳ୍ପିକ କୁହନ୍ତି କି ସବୁ ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ର ମୋ ଚାରିପାଖ ପୃଥିବୀରୁ ଆଣିଛି। ମୋ ଚାରି ପାଖର ଘଟଣା ଦୁର୍ଘଟଣା ଗପର ରୂପ ନେଇଛି। ମୋ ଭିତରେ ଆଲୋଡ଼ନକୁ ମୁଁ ଶବ୍ଦରେ ରୂପାୟିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି।

ସଂକଳନର ପ୍ରଥମ ଗଳ୍ପ ଭିନ୍ନ ପୃଥିବୀ ଏକ ଚମତ୍କାରିତା ସୃଷ୍ଟି କରେ। ପାରିବାରିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଉଠିଥିବା ଝଡ଼କୁ ନେଇ କାହାଣୀଟି ଗତିଶୀଳ। ସମୁଦାୟ ୫ଟି ଚରିତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ତୀବ୍ର ମାନସିକ ବିଷାଦର ଚିତ୍ର ଗାଳ୍ପିକ ଖୁବ୍ ନିଖୁଣତାର ସହ ଆଙ୍କିଛନ୍ତି। ରୋନି ଭଳି ନାରୀଟିଏ ଶିକ୍ଷିତା ହେବା, କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ଖୁବ୍ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ହେଲେ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟର ନାମ ନେଇ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ହୋଇ ଉଠିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗଳ୍ପ ନାୟକ ଋଷଭଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଆଘାତ ଦିଏ। ପତ୍ନୀଙ୍କ ନିର୍ଯାତନାରେ ଉଭୟ ପତିପତ୍ନୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉଠିଥିବା ତୀବ୍ର ଝଡ଼ ପାରିବାରିକ ଜୀବନକୁ ଦୋହଲାଇ ଦିଏ। ମାଆଙ୍କ ପଥର ଅନୁକରଣକାରୀ ଝିଅ ମଧ୍ୟ ନିଜର ସମସ୍ତ ଦାବିକୁ ଜାହିର କରେ ଏହିଭଳି ଭାବରେ - 'ରଅବେ ବୁଢ଼ୀ। ତୁ କ'ଣ ଜାଣିଛୁ କହିଲୁ - ମୁଁ ବାହା ହେଇ କା' ଘରକୁ ଯିବି ନାହିଁ। ବର ମୋ ଘରକୁ ବା' ହେଇ ଆସିବ। ଦେଖୁନୁ, ଯୁଗ କେତେ ବଦଳି ଗଲାଣି। ତୋ' ଯୁଗ ଆଉ ନାଇଁ ଲୋ ମା।' × × × ମୋ ଘରେ ମୁଁ ରାଜା ହେଇ ଚଳିବି। ଜମା କାହାର ଚାକରାଣୀ ହେବି ନାହିଁ। ଗାଳ୍ପିକ କହି ବସନ୍ତି - 'ନାରୀ ଯଦି ନାରାୟଣୀ ନ ହେଇ ଅହଂକାରୀ ହେବ ତାହେଲେ ସଂସାର ନାମକ ରଥ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବ କିପରି ?'

ଏ ସଂସାରରେ ସହନଶୀଳତା ବୋଲି ଶବ୍ଦଟିର ଘୋର ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଥିବାର ଗାଳ୍ପିକ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି। ପୁରୁଷ ଓ ପ୍ରକୃତିର ଲଢ଼େଇ ଯଦି ଏମିତି ଚାଲିବ ତାହାଲେ ସେହି ଲଢ଼େଇ ଭିତରେ ମଣିଷ ସବୁ କିଛି ହରେଇ ସାରିଥିବ, କେବଳ ଚିହ୍ନଟିଏ ରହି ଯାଇଥିବ ଯା' ସେଇ ଭିନ୍ନ ପୃଥିବୀରେ।

'ବିଭୋର ଜୀବନ' ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଏକ ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ଗଳ୍ପ। ପାରିବାରିକ ବିଶୃଙ୍ଖଳାର ଅନନ୍ୟ ଉଦାହରଣ ଦେଇ ଗାଳ୍ପିକ ଗଳ୍ପନାୟକ ବାବନ ପ୍ରତି ଗଭୀର ସମ୍ବେଦନା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି। ନିଜ ପତ୍ନୀର ପରକୀୟା ପ୍ରୀତି ସମ୍ପକରେ ଚିନ୍ତିତ ବାବନର ଜୀବନ ଏକ ପ୍ରକାର ଧ୍ୱଂସ ବିଧ୍ୱଂସ ହୋଇଯାଏ। ନିଜ ପୁତ୍ର, କନ୍ୟାଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ବୁଲୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନିଜ ବନ୍ଧୁ ମୁନିଆ ଏବଂ କାଳିଆଙ୍କଠାରୁ ପାଏ ସେ ଆଶ୍ୱାସନା। ଅଜାଡ଼ି ଦିଏ ନିଜର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖକୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ। ଏବଂ କହି ବସେ - 'ଯିଏ ଏ ସଂସାରରେ ଦୁଃଖର ବୋଝକୁ ବୋହିପାରେ, ଠାକୁରେ ବୋଧେ ପିଠିରେ ଜଗତଯାକର ଦୁଃଖକୁ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ ମଜା ଦେଖନ୍ତି। ନହେଲେ ଏମିତି ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ।" ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ବାବନ ତା' ଜୀବନ ଯାତ୍ରାରେ ଆଗକୁ ବଢ଼େ। ଲେଖାପଢ଼ା କରେ। ଜ୍ଞାନପୀଠ ପୁରସ୍କାର ଜିତେ। ତା' ପ୍ରତି ଶୁଭେଚ୍ଛାର ସୁଅ ଛୁଟେ। ଜୀବନ ତା'ର ବଦଳି ଯାଏ। ଗାଳ୍ପିକ ମୁକ୍ତ ଯୌନତା, ସମଲିଙ୍ଗୀ ବିବାହ, ଲଭ-ଇନ୍-ଟୁଗେଦର ଓ ଲିଭ-ଇନ୍-ରିଲେସନ୍ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରୋତ୍ସାହନକୁ ଘୋର ବିରୋଧ କରି ଗାଳ୍ପିକ ଭାରତୀୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ସୂଚାଇ ଦିଅନ୍ତି।

ସେହିପରି 'ଅବଶିଷ୍ଟ ଆୟୁଷ'ରେ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ ଆଦର୍ଶବାନ ଶିକ୍ଷକ ଶଶାଙ୍କ ଶେଖରଙ୍କ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନର ବର୍ବରତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ। ଶେଷରେ ସେ ନିଜକୁ 'ଜରାଶ୍ରମ'ରେ ଆବିଷ୍କାର କରି 'ଅବଶିଷ୍ଟ ଆୟୁଷ' କାଟି ଦିଅନ୍ତି। 'ତପୁର ବ୍ରତଘର'ରେ ଗାଳ୍ପିକ ତପୁ ମନର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ଦୃଢ଼ କରିବା ସହ ସନାତନ ଧର୍ମର ମହାନ ପରମ୍ପରା ଭିତରେ ବ୍ରତଘର ଭଳି ଆଭିଜାତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଆସ୍ଥା ବଢ଼ାନ୍ତି।

ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଅବିଶ୍ୱାସର ଦୋଛକିରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବା କନ୍ଦେଇର ମାନସିକତାକୁ ଗାଳ୍ପିକ 'ଉପର ବାଲାର ଖେଳ'ରେ ନିଖୁଣ ଭାବରେ ପଢ଼ିବାରେ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି। ଏ ଦୁନିଆରେ ଈଶ୍ୱର ନ ଥିବାର ପ୍ରଗାଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ବୟାନ କରୁଥିବା କନ୍ଦେଇର

ନାସ୍ତିକତାକୁ ମା' ସଜନୀ ଦୂର କରନ୍ତି। ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜ ମନର କ୍ଷୋଭକୁ କହେଇ ଜଣେଇଛି ଏହିଭଳି – "ଜଗନ୍ନାଥ ହେଇ ଖାଲି ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଉପରେ ବସିଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ। ଜଗତର ହିତ ଆମ ଭଳି ଗରିବ ଦୀନଜନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ତୁମେ ତମର କରାମତି ଦେଖାଇବାକୁ ହେବ। ନ ହେଲେ ତମେ କି ଠାକୁର, କି ଈଶ୍ୱର!" ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି ତା'ର ବିଶ୍ୱାସ ତାକୁ ସତେ ଯେପରି ଗୋଟେ ନୂଆ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି।

ସେହିପରି 'ବାପା' ଗଳ୍ପରେ ବାପାଙ୍କ ପ୍ରତି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ସମ୍ବେଦନା ପାଠକ ପ୍ରାଣକୁ ଏକ ବାଷ୍ପୀୟ ଲୁହରେ ଭିଜାଇ ଦିଏ। ଆକାଶ ପରି ଯିଏ ସହନଶୀଳ ଝରଣା ପରି ଯିଏ ପ୍ରବହମାନ ତାଙ୍କୁ ବା କେଉଁ ଅଭିଧାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବ ? ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ୩ଟି ଚରିତ୍ରକୁ ମୁଖ୍ୟ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ରଖି ଗାଳ୍ପିକ ବାପା ଶବ୍ଦର ଯଥାର୍ଥତାକୁ ବୟାନ କରନ୍ତି। ତରୁଣଙ୍କ ନିଜ ପିତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ମାନସିକତାକୁ ବଦଳେଇ ଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ବାପାଟିଏ ହେଲେ କେତେ ସହିବାକୁ ପଡ଼େ, କେତେ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼େ। ବାପାଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ତରୁଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ବାପାଙ୍କ ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ ବଦଳି ଯାଏ। ନିଜ ଝିଅର ବ୍ୟବହାର ତାଙ୍କୁ ଫେରାଇ ନିଏ ନିଜ ପିତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ତାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ନିକଟକୁ। ସେ ଅନୁତାପ କରନ୍ତି। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ 'ବାପାଙ୍କ ହୃଦୟ ଓ ମନକୁ ବୁଝିବା ବି ବଡ଼ କଠିନ। କେତେବେଳେ ଆକାଶର ଶୀତଳତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥାଏ ତ କେତେବେଳେ ସମୁଦ୍ରର ନୀଳ ଜଳରାଶିରେ ମିଶି କୂଳ ଛୁଇଁଥାଏ।

ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମୟର ଏକ ଚିରାଚରିତ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଅବତାରଣା କରନ୍ତି 'ଏକାଏକା' ଗଳ୍ପରେ। ଦୁଇ ଜୀବନର ଅସହାୟତାକୁ ନେଇ ଗଳ୍ପଟି ଗଢ଼ି ଉଠେ। ସବୁ ମାଆଙ୍କ ପରି ଦୂର ମଧ ମାଆଟିଏ। ଆଠ ଆଠଟା ଛୁଆଙ୍କର ମା' ହୋଇ ମଧ ତା' ଜୀବନ କଟେ ଏକ ନିଃସଙ୍ଗ ଆକାଶ ପରି। ପିଲାମାନେ ପାଠଶାଠ ପଢ଼ି ଦୂରରେ ଚାକିରି କରନ୍ତି। ଦୂରର ସ୍ୱାମୀ ଦୀନବନ୍ଧୁଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ। ପିଲାମାନଙ୍କର ନିଜ ନିଜ ପାଖରେ ମାଆଙ୍କୁ ରଖିବାକୁ ନେଇ ହୁଏ ଅନେକ ତର୍କ ଓ ବିତର୍କ। ଶେଷରେ ଦୁର ବାଛି ନିଏ ଜରାଶ୍ରମ ଏବଂ କହି ଉଠେ – "ସବୁ ସେଇ ଦଇବର ଗତି। ତାକୁ କିଏ ବୁଝିଲାଣି ନା ବୁଝିପାରିବ।" 'ଜେଜେ ମା'ର ସ୍ୱପ୍ନ'ରେ ତା'ର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ପୂରଣ କରେ ବାଇନ। ଗୋଟେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପରିବାରର ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଏହି ଗଳ୍ପରେ ପାଠକ ପ୍ରାଣରେ ଉଙ୍କି ମାରେ। ବାଇନ ପାଇଁ ଦେଖିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସ୍ୱପ୍ନ ପୂରଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜେଜେମା'ର ଅକାଳ ବିୟୋଗ ଘଟେ। ଏବଂ ସମଗ୍ର ପରିବେଶକୁ କାରୁଣ୍ୟରେ ଭରିଦିଏ। 'ଊର୍ମିର ଅହଂକାର'ରେ ଊର୍ମିର ଅହଂକାର ତା'ର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନରେ ଗୋଟେ ଲମ୍ବା ରେଖା ଟାଣି ଦିଏ। ସ୍ୱାମୀ ସୁକେଶ ପ୍ରତି ତା'ର ଗର୍ବ ଦିନେ ତାକୁ ବିଫଳ ରାସ୍ତାର ପଥିକ ସଜାଏ। ସୁକେଶ ବ୍ୟବହାରରେ ଊର୍ମି ପରିବର୍ତ୍ତନ ମାର୍ଗକୁ ଆପଣେଇ ପାରେନା ସତ ହେଲେ ତାକୁ ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେହି ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ମାର୍ଗକୁ ଆପଣେଇବାକୁ ପଡୁଥିବାରୁ ସେ ପଶ୍ଚାତାପ କରେ। ଊର୍ମି ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣର ଦୃଢ଼ ବାର୍ତ୍ତା ଧରି ନାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାର ମାର୍ଗକୁ ଆପଣେଇ ନେବାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଖୁବ୍ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ହୋଇ ଉଠନ୍ତି। ଏହାଦ୍ୱାରା ଯେ ଗୋଟେ ସଂସାର ଉଜୁଡ଼ି ଯାଏ, ଗୋଟେ ଜୀବନ ଯେ ପଙ୍ଗୁ ପାଲଟେ ଏକଥା ଗାଳ୍ପିକ ଅତି ସତର୍କତାର ସହ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି।

ସେହିପରି 'ନିବିଡ଼ ଶୂନ୍ୟତା'ରେ ଶୂନ୍ୟତା ହିଁ ଗଳ୍ପଟିର ଚରାଭୂଇଁ ପାଲଟେ କିଛି ଡାକ୍ତରୀ ଅବହେଳା ରୋଗୀ ଜୀବନକୁ ଯେ ସଂକଟରେ ପକାଏ ତାହା ଗାଳ୍ପିକ କହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ରାକେଶ ଅସହାୟ ଭାବରେ ନିଜ ଭାଇର ମୃତ୍ୟୁକୁ ସହ୍ୟ କରିପାରେନା। ବର୍ଷିଯାଏ ତା'ର ସମସ୍ତ ଗାଳି ସାମ୍ପ୍ରତିକ ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ। ଏ ଦୁନିଆରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନ ହେଲେ ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରାଯାଇପାରେନା। କାହାଣୀଟି ପଢ଼ିଲେ ତାହା ଜାଣି ହୁଏ। ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ କାରୁଣ୍ୟ ଗଳ୍ପର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ୱର।

ସେହିପରି 'ଜୀବନ ତଳ ଜୀବନ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ଜୀବନବାଦୀ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି। ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଜୀବନର ପାରିବାରିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା କାହାଣୀଟିକୁ ମାର୍ମିକତା ପ୍ରଦାନ କରେ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଗଳ୍ପ ଭଳି ଏହି ଗଳ୍ପଟିରେ ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ନାମରେ ନାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତା ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଲଟେ। ସ୍ତ୍ରୀ ସନ୍ଧ୍ୟାବତୀ ଭଲ

ଦରମାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଟିଏ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ପରିବାରରେ ଶାନ୍ତି ନ ଥାଏ। ସନ୍ଧ୍ୟାବତୀଙ୍କ ଭଉଣୀ ଚେମି ସେହି ଘରେ ଏକପ୍ରକାର ମନ୍ଥରାର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇ ପରିବାରକୁ ଧ୍ୱଂସ ପଥକୁ ଟାଣି ନିଅନ୍ତ। ବିଚରା ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଅସନ୍ତୋଷର ଅଗ୍ନିରେ ଜଳି ଏକ ପ୍ରକାର ଜଡ଼ ପାଲଟି ଯାଆନ୍ତି। ଏବଂ ଶେଷରେ ଆପଣେଇ ନିଅନ୍ତି ଗୋଟେ ନୂଆ ଦୁନିଆକୁ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ – "ସେ ଖୋଜୁଛି ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଦୁନିଆ। ଗଢ଼ିଛି ସଂଘ। ଭଲ ପାଇବାର ସଂଘ। ଯେଉଁଠି କେବଳ ସମ୍ପର୍କ, ଭଲପାଇବା, ପ୍ରେମ ଅଛି। ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ତୋଳିଛନ୍ତି ପ୍ରେମ ଘର, ପ୍ରେମ – ନଗର। କୃତ୍ରିମ ଦୁନିଆରୁ ଫେରାଇ ଆଣି, ବାସ୍ତବ ଦୁନିଆର ସ୍ୱାଦ ଖାଇଛନ୍ତି। ବସ୍ତୁକୈନ୍ଦ୍ରିକ ଦୁନିଆ ନୁହେଁ ବରଂ ଗୋଟିଏ ଶାଶ୍ୱତ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରେମ ଛଳଛଳ ଦୁନିଆ ତାଙ୍କୁ ବାଟ କଢ଼େଇ ନେଇଛି। ନୂଆ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବାରମ୍ୱାର ହେଉଛନ୍ତି ବିଭୋର।"

'ରଣାଗୁଣ୍ଡି' ଲେଖକଙ୍କ ଏକ ଚମତ୍କାର ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ଗଳ୍ପ। ସାମ୍ପ୍ରତିକ ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଲେଖକ ବିରୋଧ କରନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ଅପନ୍ତରା ମୁଳକ ରଣାଗୁଣ୍ଡି। ସରକାରୀ ସୁବିଧାର ଖୁବ୍ ଦୂରରେ ଥିବା କେତୋଟି ଆଦିବାସୀ ଚରିତ୍ର ବିଶେଷ କିଛି ବେଙ୍ଗ ବବଙ୍ଗା ଓ ସତୁରା ବିବଙ୍ଗାଙ୍କ ଜୀବନ ଖାତାକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି। ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖରେ ସମଦୁଃଖୀ ହୋଇ ସରକାରଙ୍କ ନୀତି ନିୟମ ବିରୋଧରେ ଗର୍ଜନତର୍ଜନ କରନ୍ତି। ସୁକିନ୍ଦା କଳିଙ୍ଗ ନଗରରେ କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ ହେବା ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଆଦିବାସୀ ବିସ୍ଥାପିତ ହେବା ଏବଂ ତା'ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାକୁ ସେମାନେ ଯେପରି ଭୋଗିଛନ୍ତି ଗାଳ୍ପିକ ସତେ ଯେପରି ସାମ୍ବାଦିକତାର ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାଠକ ସାମ୍ନାରେ ସେ ସବୁ ଦୃଶ୍ୟକୁ ବଖାଣି ଚାଲନ୍ତି।

ଉପସଂହାର :

ମୋଟ ଉପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏଥିରେ ସ୍ଥାନିତ ସମସ୍ତ ଗଳ୍ପରେ ଦୁଃଖ, ଅସହାୟତା, କାରୁଣ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସବୁକୁ ଟପି ଜୀବନର ଗାନ ଗାଳ୍ପିକ କରିଛନ୍ତି। ଅଧିକାଂଶ ଗଳ୍ପରେ ନାରୀର ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାକୁ ଗାଳ୍ପିକ କରିଛନ୍ତି। ଅଧିକାଂଶ ଗଳ୍ପରେ ନାରୀର ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ନାପସନ୍ଦ କରନ୍ତି। ଯେଉଁଠି ନାରୀଟିଏ ମା ନାରୀଟିଏ ନାରାୟଣୀ ସେ ଜାଗାରେ ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇ ନାରୀଟିଏ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତା ହୋଇଯିବାରେ କିଭଳି ଗୋଟିଏ ପରିବାର ଭୁଶୁଡ଼ି ପଡ଼େ ଗାଳ୍ପିକ ତା'ର ଚମତ୍କାର ଉଦାହରଣ ଦେଇଛନ୍ତି। ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଗଳ୍ପରେ କାହାଣୀ ଅଛି, ହେଲେ ଚରିତ୍ରମାନେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନେଇଛନ୍ତି। ସର୍ବୋପରି କହିବାକୁ ଗଲେ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଜଣେ ସାମ୍ବାଦିକର ଭୂମିକାରେ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଟିକିନିକି ତନଖି ସେମାନଙ୍କ ମୁଖାକୁ ସାର୍ବଜନୀନ କରିଛନ୍ତି।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

୧) ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ବେହେରା – ଭିନ୍ନ ପୃଥିବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ।

୨) ତତ୍ରୈବ।

୩) ତତ୍ରୈବ।

❖ ❖ ❖